

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

VHUIIMO HA MUTHEO: ZWIKILI ZWA VHUTSHILO GIREIDI 1

GAIDI YA KUSHUMISELE KWA KHARIKHULAMU YO FHUNGUDZWAHO YA ZWIKILI ZWA VHUTSHILO KHA VHUIMO HA MUTHEO

- Zwikili zwa Vhutshilo ndi mu^odo wa u funza na u guda kha Vhuimo ha Mutheo. Iyi ngoho a i koni u tsikeledzwa lwo linganelaho. I ita khonadzeo ya "U funza na u guda ho nwelelaho musi vhagudi vha tshi shumisa ^lhalusaipfi, vho sika maiwalwa a U Vhala na vhagudi na U riwala, zwikili zwa ^lhalusaipfi, vhusiki ha u riwala na u ya phanda.
 - Nd^oivho thangeli na mutakalo wa vhu^{ne} na wa Tshitshavha kha kharikhu^lamu ya Zwikili zwa Vhutshilo yo dzudzanya/vhekanya nga dz^othoho.

U shumiswa ha Ქho dzo fhambanaho zwo eletschedzwa sa zwine zwa nga thusa u Ქanganya magudiswa a bvaho kha theru dzo fhambanaho dza ngudo dzo fhambanaho hune zwa konadzea nahone zwa vha zwo tea. Khethani thoho ya kha Zwikili zwa Vhutshilo kha CAPS u itela u katela zwa themo 1 u swika kha 4

- Kharikhułamu ya Zwikili zwa Vhutshilo ya Themo ya 1-4 yo kuvhanganywa kha լինալվա լի.
 - Sa kha Themo ya 2-4, լինալվա լի katela Zwikili na Mikhwa, khontseputi khulwane na ndivho kathihi na zwishumiswa zwine zwa ծո shumisva zwi songo dzeniswaho kha Tshipokhali (TPL).
 - Magudisva a Zwikili zwa Vhutshilo o phaðaladzwa nga ndila ya vhofhekanaho yo leluwaho kha vhege dzo randelwaho Themo iñwe na iñwe.
 - Vhege nña dzo vhetshelwa “ U lugela” kha Gireidi 1 u katela na vlagudi vhanne vha nga vha saathu u lugela kharikhułamu ya fomała. u guda na u funza zwi ծո ya phanða nga murahu ha vhege 2 hu tshi shumiswa Թհոհ dzo nangiwaho. U vhalela nña, u vhala na vlagudi, mitambo, u imba kathihi, u fhaða phazili zwi ya phanða sa kha Թհոհ “NNE”
 - Magudisi wa Gireidi 1 a ծո vthona arali vlagudi vha tshi ծո դոða vhege dzi no fhira 4 nahone vhenevho vlagudi vhatuk vha nga isa phanða na “Mbekanyamushumo ya u Lugela na ya u գրահաճa foniki nga tshiftiinga tsha **u funza**. VHA NGA ՃI PFUFHIFHADZA VHEGE DZA U FUNZA U FUNZA ԹHOHO DZA ZWIKILI ZWA VHUTSHILO KHA THEMO 1 zwi tshi langwa ngauri vlagudi vho shumisa vhege nngana “kha u swikela
 - Gireidi 2 na Gireidi 3 dzo avhelwa vhege 2 dza Ndivho ya u ranga na Mutheo wa ndivho na Ngudo ya u rangela. Vha nga shumisa Թհոհ dza Themo ya 4 arali vha tshi ծո սկզելելa kha Nyambo. Kha vha shumise Թհոհ, Zwi re ngomu na zwikili u langa u funza Luambo. VHA NGA ՃI PFUFHIFHADZA VHEGE DZA U FUNZA U FUNZA ԹHOHO DZA ZWIKILI ZWA VHUTSHILO KHA THEMO 1 zwi tshi langwa ngauri vlagudi vho shumisa vhege nngana “kha u swikela”.

KHA VHA DZHIELE NZHELE ZWI TEVHELAHO MUSI VHA TSHI FUNZA NGUDO DZO DALAHO ZWA U ITA (SAINTSI YA MUPO, THEKINO LODZHI, VHUTSILA NA NGUDO YA NYONYOLOSO) ZWA ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

- **U tamba ha u nanga na ho dzudzanywaho ndi zwa ndeme kha pfunzo ya Vhuimo ha Mutheo nahone zwi songo dzhielwa phasi. Hu tshi tevhedzwa zwa COVID.**
 - **Vhagudi vha tea u dipfa vha tshi wela nahone vha tshipida tsha tshigwada nga maanda ngauri izwi zwi ita uri vha di pfe vhe muñwe wavho na u tanganedzea, nga maañda nga tshifhinga tsha**

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

zwino.

- Vhutsila, u imba na musudzuluwo ndi dzilafho lì no t̄uwisa mitsiko i re hone, kuhumbulele kwa matshilisano na thikhedzo ya vhudipfi ndi zwiñwe zwa vhutshogwa.
- Tshifhinga tshinzhì nyito dziñwe dzo litshwa kana dza shandukiswa u itela u tevhedza tshikhala tsha vhushaka na vhubvo hau.

GAIDI YA U LINGA HA TSHIKOLONI:

- Zwi itwa tshifhinga tshothe, nga ndila i si ya fomaña nga u sedzulusa na nga maanda nga ndila ya u ita. Vhagudi vha tea u vha na zwikhala zwinzhi musi hu sa a thu u rekhodwa lwa fomaña kana u newa khoudu.
- Nqivho thangeli na Mutakalo wa vhuñe zwi nga lingwa nga u ñwala, fhedzi òhoho dici katedaho u ita sa u rekhoda mutsho, nyaluwo ya zwimela, u ita tshifaro tsha tshimela zwi nga shumiswa kha u linga zwikili zwa vhutshilo na Luambo lwa hayani. Zwi fana na tshipida tsha vhutsila, na nga u amba nga ha tshipida tsha vhutsila hau zwi nga shumiswa kha ngudo ya vhutsila na kha (oraña) kha u amba na u thetshelesa. Kha vha shumise ruburiki (iñwe na iñwe yayo) I re na maga o ɔtalutshedzwaho a tshikili tshiñwe na tshiñwe na mvelele dzo livhanyaho kha tshibveledzwa. (oraña na tshipida tsha vhutsila).
- Kha hu shumiswe gaidi ya SBA – vha nga shandukisa dziñwe dza dici rubiriki

Ri khou ñi wana ri kha tshifhinga tsho fhambanaho tsha "kuitele kuswa" ri tea u vha humbudza uri kha vha ñi òhogomele. Ri a livhuwa u ñi nekedzela havho na u lwela u lugisela vhagudiswa vhashu u vha vhavhali vha re na vhukoni, vha u humbula vhukuma na u kona u tandulula thaidzo.

GIREIDI 1 MVETOMVETO YA KHARIKHUŁAMU YO FHUNGUDZWAHO: VHUIMO HA FHASI – ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

THEMO 1 MADUVHA A 45	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
-------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	THOHO DZA TPL CAPS TOPICS:	NDIVHO THANGELI YA KUVHONELE	NDIVHO THANGELI / MVELEDZISO YA KUVHONELE	U BVELEDZISA ZWIPFI ZWANGA	U BVELEDZISA ZWIPFI ZWANGA	TSHIKOLONI	TSHIKOLONI	MADZEMA AVHUÐI	MADZEMA AVHUÐI	MUTSHO	MUTSHO
MUT AKA LO WA VHU NE NA MAT SHILI SAN O KHA TSHI TS AVH A NA WA TSHI TS AVH A	MAGA A �UVHA NGA �UVHA A COVID-19:										
	<p>Rotini ya mutakalo ya �uvha na �uvha i tea u tevhedza vhukuma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kha vha humbdze vhagudi nga ha ndingo dza �uvha nga �uvha musi vha tshi �a tshikoloni. • Kha vha �tu�wedza vhagudi u dzula hayani musi vha tshi lwal. • Vhagudi vha tea u ambara masiki �uvha i�we na i�we. Masiki u tea u bvulwa fhedzi wa vhewa fhethu ho tsireledzeaho musi vha tshi khou ja • Kha vha vha linde nga tshifhinga tsha zwidyangudyangu na tshisw�ulo. • Kha vha vha funze u tibedza milomo na ninga nga luk�davhavha kana thishu musi vha tshi khou ho�ola kana u atsamula kana nahone thisho yo shumaho i fanelu u la�wa nga u �avhanya • Dzulelani u �amba zw�nda nga tshisebe na ma�i tshifhinga tsho�he kana u sanithaiza zw�nda. • Ni dzulele u sanithaiza na u kunakisa fhethu hu no dzulela u kwamiwa kana (shumisanii lebula khulwane 5 dza dzhiki kha 1 i�tha ya ma�i) thoi, zwishumiswa zwa ki�asini, thundu, nz. Maitele aya kha ambiwe sa rothini. • Silogen: Siani tshikhala – kha vha funze vhagudi nga u sia tshikhala na u lumelisa ni vha songo kwamana • Kha vha thusse vhagudi u pfelana vhu�ngu, u lingedza u kon�delelana na musi hu tshi khou fha�tiwa vhupo ho tsireledzeaho na u �hogomela vha�we • Kha vha fhindule nyofho/ mazhuluzhulu kha vhagudi nga lufuno na u londa • Kha vha �hogomela rothini dza tshifhinga tsho�he uri fhethu hu songo dzudzanyeho hu vhe kha tshi vhumbo tsho dzudzanyeho u itela u guda “nyimele ntswa” <p style="text-align: center;">VHADEDEDI VHA TEA U VHONA URI TSIRELEDZO YAVHO NA YA VHAGUDISWA VHAVHO NDI YA NDEME KHA VHONE VHANE</p>										

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

- Vhagudi vha lavhelelwa u dadza nyito kha bugu ya u shumela ya DBE na u ita nyito ya u nwala nthihi kana mbili kana u tou ita kha vhege kha ndivho thangeli na kha matshilisano a tshitshavha

	ZWIKILI NA VHUVHA/ MIKHWA: <ul style="list-style-type: none"> • U sedzulusa • Nyambedza no • Mikhwa yavhu di • U wanulusa / Vhun e • Vhukoni ha u -Thonifha -Kondelela nz. 										
	ZWIKILI NA VHUVHA/ MIKHWA: <ul style="list-style-type: none"> • U sumbedza thonifho, lufuno, u vhavhalela na u tanganedza • U sumbedzela SKAVs 	<ul style="list-style-type: none"> • U sumbedza thonifho, u vhavhalela na u tanganedza • U sumbedzela SKAVs 	<ul style="list-style-type: none"> • U bveledza ku lele kwavhu di, vhudifulufheli, u di funa,na u thonifha phambano 	<ul style="list-style-type: none"> • U bveledza ku lele kwavhu di, vhudifulufheli, u di funa,na u thonifha phambano 	<ul style="list-style-type: none"> • Vhun e • U wanulusa • Thonifho • U kondelela • U tevhedza milayo ya tshikolo na ya kilasini 	<ul style="list-style-type: none"> • Vhun e • U wanulusa • Thonifho • U kondelela • U tevhedza milayo ya tshikolo na ya kilasini 	<ul style="list-style-type: none"> • U sedzulusa • U wanulusa • Thonifho • U londa 	<ul style="list-style-type: none"> • U sedzulusa • U wanulusa • Thonifho • U londa 	<ul style="list-style-type: none"> • U sedzulusa • U wanulusa • Nyambedza no • U rekhoda/ u nwala muvhigo • U wanulusa 	<ul style="list-style-type: none"> • U sedzulusa • U wanulusa • Nyambedza no • U rekhoda • U wanulusa 	<ul style="list-style-type: none"> • U sedzulusa • U vhambedza • U wanulusa • Nyambedza no • U rekhoda • U wanulusa
	KHONTSEPU THI DZA NDEME NA NDIVHO: <ul style="list-style-type: none"> • Ndivho ya u ranga kha milayo na maitele • Fhethu ngomu kilasini na tshikoloni • Ndivho ya u ranga 	<ul style="list-style-type: none"> • Ndivho ya u ranga kha milayo na maitele • Fhethu ngomu kilasini na tshikoloni • Ndivho ya u ranga 	<ul style="list-style-type: none"> • Mu iwe na mu iwe ha fani na mu iwe • Ndihvo, vhu ne, thonifho, u wanulusa zwithu zwine iwe/vhainwe vha kona u ita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwino fana na zwi sa fani • U thonifha zwi no fana na zwi sa fani zwau na zwa vha iwe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Madzina • Milayo na Dzirothini 	<ul style="list-style-type: none"> • Madzina • Milayo na Dzirothini 	<ul style="list-style-type: none"> • U londa/ thogomela muvhili wau • U divha uri ku lele kwavhu di ndi mini na uri zwi tevhedza hani 	<ul style="list-style-type: none"> • Rothini ya u ya bungani • U londa/ thogomela muvhili wau • U divha nyonyoloso dzavhu di na mitambo • U shumisa ndivho 	<ul style="list-style-type: none"> • Ndivho ya kuambarele u ya nga mutsho 	<ul style="list-style-type: none"> • U londa/thogo mela mato 	

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	NDIVHO THANGELI:	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwa u divha • Ndivho ya ḫuvha na ḫuvha 	
	MAGUDISWA A TPKL: KHA VHA HUMBULE u ita nyito dici no bveledza VHULANGI HA MIHUMBULO, u shumisa muhumbulo, vhukoni na u dilanga. Kha vha vhone uri bugu ya u shumela ya DBE i khou shumiswa lwo linganelaho	<ul style="list-style-type: none"> • U bveledza u vhona • Mitambo ya u topola na u bula zwipiða zwa maipfitsumbo; zwililo zwa phukha, miungo ya ḫuvha na ḫuvha, muzika, nz. • Phetheni muvhala na tshivhumbeo • U fhaþa phazele • U wana dzina ðanga • Mitambo 	<ul style="list-style-type: none"> • U bveledza u vhona • Mitambo ya u topola na u bula zwipiða zwa maipfitsumbo; zwililo zwa phukha, miungo ya ḫuvha na ḫuvha, muzika, nz. • Phetheni muvhala na tshivhumbeo • U fhaþa phazele • U wana dzina ðanga • Mitambo 	<ul style="list-style-type: none"> • Ri vha ndeme ro khethea na hone a ri fani na vhañwe • Zwithu zwine nda kona u zwi ita (u vhala, u divha mivhala, u fhufha na zwiñwe) • Nyamedzano • Ndo bebwangafhi? 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwine nda fana ngazwo na khonani dzanga. (vhlapfu, mavhudzi, muvhala, mbeu, tshileme nz.) • Zwine nda fhambana ngazwo na khonani dzanga • Discussion; show and tell 	<ul style="list-style-type: none"> • Dzina ða tshikolo, mudededzi na ðoho ya tshikolo • Mishumo ya kiñasini na milayo 	<ul style="list-style-type: none"> • Dzina ða tshikolo, mudededzi na ðoho ya tshikolo • Mishumo ya kiñasini na milayo 	<ul style="list-style-type: none"> • U eðela • U ða zwiñwa zwi re na mutakalo • U ðamba zwanda • U dzula wo kuna • Mavhudzi, mano na ñala • Ndi dzudza muvhili wanga wo kuna: • Manwe a madzema avhudî 	<ul style="list-style-type: none"> • Kushumisele kwavhudî kwa bunga • U ita nyonyoloso na u tamba misi tshoþhe • U fhungudza u vhona thelevishini 	<ul style="list-style-type: none"> • Tshiimo tsha mutsho na rine_hu tshi katelwa na zwiambaro, zwiñwa, nyito 	<ul style="list-style-type: none"> • Ni songo lavhelesa ḫuvha no livhana naþo
MAÐUVHA A VHURERELI NA MAÑWE O KHETHEAHO ANE A PEMBELELWA NGA TSITSHAVHA A TEA U AMBIWA NGA HAO MUSI A TSHI BVELELA KHA THEMO											

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	ZWISHUMISWA: Kha vha vhone uri bugu ya u shumela ya DBE I khou shumiswa lwo linganelaho U vhala na U Pfesesa	<ul style="list-style-type: none"> • Zwithu zwa 3D -Mutshelo, goloi, zwipuka nz <ul style="list-style-type: none"> • Mivhala • Saizi • Zwivhumbeo • Masia • Magarañatai • Garaña dza madzina • Tswayo • Saga dza ñawa, nz 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwithu zwa 3D -Mutshelo, goloi, zwipuka nz <ul style="list-style-type: none"> • Muvhala • Saizi • Tshivhumb eo • Masia • Magarata tai • Garaña dza madzina • Tswayo • Saga dza ñawa, nz 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 2. • DBE WB pg. 6 • Tshati • Magarañatai 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 6-8 • Zwithu zwa 3D • Tshati • Magarañatai • Tshati ya vhulapfu • Tshikalo 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 12-13 • Zwithu zwa 3D • Tshati • Magarañatai • Tshati 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 16 • Zwithu zwa 3D • Tshati • Magarañatai • Tshati 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 20-21 • Zwithu zwa 3D • Tshati • Magarañatai • Tshati 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 22-23 • Zwithu zwa 3D • Tshati • Magarañatai • Tshati 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 31-32 • Zwithu zwa 3D • Tshati • Magarañatai • Tshati 	<ul style="list-style-type: none"> • Magarañatai • Tshati • Vidio
	U LINGA HU SI HA FOMAŁA	<ul style="list-style-type: none"> • Nyito dzi fanela u lavheleswa na u lingwa nga tshifhinga tsha gundo dza ñuvha na ñuvha dza Zwikili zwa Vhutshilo. Vha dovhe hafhu u dzhieila nzhele zwikili (SKAVs) zwo bveledzwaho na u koneswa zwa Luambo lwa Hayani na Mbalo. • Nyito dza u ñiwala dzi nga ñewa • Zwikili, U shumisa ndivho, vhuvha na mikhwa a zwo ngo randelwa nyito ya u linga fhedzi vha fanela u vhona uri vhagudi vha ñewa tshikhala tsha u sumbedza zwikili izwi nga u amba, nga u ita na nga ndila ya u ñiwala. • Izwi zwi tea u itwa lu si lwa fomała nahone zwi sa imi. 									
	U LINGA HA TSHIKOLONI:	KHA VHA SEDZE KHA GAIDI YA DBE YA SBA.									

NDI VH O	THEMO 1 MADUVHA A 45	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
----------------	----------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

TH AN GE	THOHO DZA TPKL:	NGUDO YA U RANGE LA/ MVELEDZISO YA KUVHONELE	NGUDO YA U RANGE LA/ MVELEDZISO YA KUVHONELE	NNE MVELEDZISO YA KUVHONELE	NNE MVELEDZISO YA KUVHONELE	TSHIKOLONI	TSHIKOLONI	MADZEMA A VHUDI	MADZEMA A VHUDI	MUTSHO	MUTSHO
LI NA MU TA KA LO WA VH UN E NA WA TS HIT SH AV HA	ZWIKILI NA MIKHWAS: tsumbo; • U sedza • U vhambedza • U vhulunga/ • U kala • Zwiitisi na masiandaitwa • Nyamb edzano • Ndeme, u ḫogomela	● U sumbedza zwickili na vhukoni	● U sumbedza zwickili na vhukoni	● U davhidzana ● U sedza	● U davhidzana ● U sedza	● U lavhelesa ● U ḥalusa zwiitisi na masiandaitwa ● Udavhidzana ● U disa thandululo	● U ṭalutshedza ● Mvumbo ● U ḥalusa zwiitisi na masia nda itwa ● U davhidzana ● U ḥisa thandululo ● Mikhwa/ Milayo	● U ṭhogomela ● U vhambedza	● U ṭhogomela ● U vhambedza	● U lavhelesa ● U vhambedza ● U ṭalusa ● U vhekanya ● U kala ● U lingedza u ita ● U davhidzana ● Tho nifho	● U lavhelesa ● U vhambedza ● U ṭalusa ● U vhekanya ● U kala ● U lingedza u ita ● U davhidzana ● Tho nifho
KHA VHA HUMBULE u ita nyito dici no bvededa Vhulangi ha muhumbulo: U shumisa muhumbulo, vhukoni na u dilanga.											
KHONTSEPUTH I DZA NDEME NA NDIVHO:	● Masia, tsini na, murahu ha, phanda ha, murahu ha, nthha ha [Divhamaiipfi ya Mbalo]	● Masia, fhethu, tsini na, murahu ha, phanda ha, nthha ha [Divhamaiipfi ya Mbalo]	● Ndīvho ya zwidodombed zwa zwa vhunę ● Hune nda dzula, nomboro dza lutiingo na miñwaha ● Ndo bebwa fhi?(fhethu)	● Ndīvho ya zwidodombe dzwa zwau ● Hune nda dzula, nomboro dza lutiingo na miñwaha ● Ndo bebwa fhi?(fhethu)	● Ndīvho ya tshikolo tshau ● Masia na u mona ● U tevhela mapa u sa dini	● Ndīvho ya tshikolo tshau ● Masia na u mona ● U tevhela mapa u sa dini	● U pfesesa ndeme na ṭhodea ya mishumo na milayo ya kiļasini ● U ndīvha na u tevhedza milayo ● U humbula na ṭalukanya	● Kulele kwa vhudi ku re na mutakalo ● U dzula wo takala	● Kulele kwa vhudi ku re na mutakalo	● U sedza nyimele ya mutsho ● U ḥalusa nyimele ● Masiandaitw a kha riñe ● U ndīvha, u shumisa zwiga ● U vhiga	● U sedza nyimele ya mutsho ● U ḥalusa nyimele ● Masianda itwa kha riñe ● U vha na vhungoho ha kutshilele kwa vhudi

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

			<ul style="list-style-type: none"> • Ndo bebwa fhi?(fhethu) 			ndila ya u ya tshikoloni			<ul style="list-style-type: none"> • U rekhoda • U talutshedza 	
MAGUDISWA A TPKL: KHA VHA ITE URI VHA SHUMISE BUGU YA U SHUMELA YA DBE HUMBULANI u ita nyito dzi no bveledza vhulangi ha mihumbulo, u shumisa muhumbulo, vhukoni na u dilanga	Notsi: Tshati ya mutsho i tea u vusuludzwa niwaha wothe		<ul style="list-style-type: none"> • Zwidodombed zwa zwa vhuqe sa dzina, diresi,nombor o dza lutingo na miwaha • Nga ha nne munqe 		<ul style="list-style-type: none"> • Dzina ja tshikolo, mudededzi na thoho ya tshikolo • Hune ra nga wana fhethu ho fhambananaho tshikoloni hu tshi angaredzwa mabunga, ofisi na fhethu ha u tambela 	<ul style="list-style-type: none"> • Mishumo ya kilasini na milayo • Ndila ine nda ya ngayo tshikoloni • Ndi qidi hudza nga tshikolo tshanga 			<ul style="list-style-type: none"> • Tshati ya mutsho ya duvha linwe na linwe • U dzulela u sedzulusa tshiimo tsha mutsho • U fhisa, u rothola,muya ,makole,duv ha, hu na khuli, hu na mvula • Zwiga zwa u talutshedza nyimeletsha ya mutsho 	U talutshedza vhagudi uri ndi ngani vha sa tei u lavhelesa duvha vho livhana nafo • Ene na riqe
ZWISHUMISWA U KHWATHISA U SHUMISWA HA BUGU YA U SHUMELA YA DBE U vhala hu na u psesesa manwalwa a kholekhole na a vhukuma			<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB Pg.2 • Magaratatai • Tshati 		<ul style="list-style-type: none"> • Magaratatai • Tshati • Vidio 	<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB Pg. 12-13 • DBE WB pg16-17 • DBE WB pg. 18 • Magaratatai 			<ul style="list-style-type: none"> • DBE WB pg. 30. • Tshati ya mutsho • Zwiga • Magaratatai 	• DBE WB pg. 31- 32.

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	MUTSHO: MUTSHO U FANELA U FUNZWA U SWIKELA VHAGUDI VHA TSHI KONA U SEDZA MUTSHO NGA VHONE VHANE VHA KONA U TSHINTSHA MAGARATA DUVHA NA DUVHA. TSHATI YA MUTSHO I TEA U VUSULUDZWA DUVHA NA DUVHA U SWIKA NWAWA U TSHI FHEDA. <ul style="list-style-type: none">• Mahumbulelwa• Thempharetsha ya nthha na wa fhasi• Zwiga (Selishiasi, mvumbo ya mutsho)• U ambarela ha makole• U fhedzisa tshati yawe ya mutsho- Manyađi (mvula), muya,nz.
U LINGA HU SI HA FOMALA	<ul style="list-style-type: none">• Nyito dzi tea u lavheleswa na u lingiwa nga tshifhinga tsha ngudo dza duvha na duvha kha Zwikili zwa Vhutshilo. Vha dovhe hafhu u dzhiele nzhele zwikili zwo koneswaho zwa luambo lwa hayani na mbalo.• Vha nga newa dzinwe nyito dza u nwala.• Zwikili, U shumisa ndivho, vhuvha na mikhwa a zwo randelwa u vha nyito dza u lingiwa fhedzi kha vha vhone uri vhagudi vha newa tshikhala tsha u sumbedza vhukoni ha izwi zwikili nga u amba kana u tou ita.• Izwi zwi itwa lu si lwa fomaļa nahone zwi sa imi.
U LINGA HA TSHIKOLONI:	<ul style="list-style-type: none">• KHA VHA SEDZE KHA GAIDI YA DBE YA SBA

VH UT SIL A HA U ITA	THEMO 1 MAĐUVHA 45	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
	THOHO DZA TPK (CAPS):	MVELEDZISO YA KUVHONELE	MUTHEO WA NDIVHO	NNE	NNE	TSHIKOLNI	TSHIKOLONI	MADZEMA AVHUDI	MADZEMA AVHUDI	MUTSHO	MUTSHO
UVHUSIKI HA 2D											
<p>Kha vha shumise zwipiđa zwa vhutsila sa mushumo wa u amba na u engedza u nwala ha vhusiki.</p> <p>Vhagudiswa nga muthihi vha tea u vha na tshifaredzi tshawe tsha zwishumiswa zwave (guļuu, tshigero, khirayoni dza penisela, khirayoni, nz) Arali izwi zwi sa konadzei, kha vha ole nga zwine zwa vha hone.</p>											
HUMBULANI u ita nyito dzi no bveledza Vhulangi ha mihumumbulo:											
U shumisa muhumbulo, vhukoni na u di langa											

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

<ul style="list-style-type: none"> • Olani zwifanyiso zwañu inwi muñe ni tshi shumisa zwishumiswa zwo fhambanaho, khirayoni dza mapfura o diaho kana tshoko • U ola na u pennda zwifanyiso zwawe hu na vhutumani na vhañwe • U pennda tshifanyiso tsha ene muñe a tshi dzenisela- mato, ndevhe, ninga na mulomo; u ita nyambedzano nga ha mbonalo ya zwire kha ñohoho, tshivhumbeo, muvhala na mutalo. • U gandisa phetheni nga gwindi ja ennge jo denyefhalaho. 		x								
						x				
				x						
								x		
VHUSIKI HA 3D (ZWIFHAÑO) U shumisa nyito ya kupfesesele kwañu-Nyito i thusa u tanganyisa/ u dovholola zwivhumbeo zwa dzhometřiri (Mbalo)										
<ul style="list-style-type: none"> • U fhaña bogisi hu tshi shumisa zwishumiswa zwo vusuludzwaho, hu tshi ombedzelwa zwivhumbeo zwa dzhometřiri, hu itwe nyambedzano nga ha zwivhumbeo. 								x	x	
VHUTSILA/ VHUKONI HA U ITA U SONGO DI LUGISELA NA U TALUTSHEDZA										

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

VH UT SIL A HA U ITA	<p>Shumisani tshikala tshe na tetshelwa – Ni nga shumisa nyito nga kupfesesele kwañu</p> <p>ZWIDODOMBEDZWA IZWI NDI ZWA NDEME KHA U TIKEDZA MUHUMBULO –MATSHILISANO A MUHUMBULO, THIKHEDZO YA VHUPFIWA NA VHUVHA</p>									
	● U sedzulusa tshivhumbeo na tshileme nga nyito ya maiipi na musudzuluwo sa , zwokombamaho, tsekene, vuleaho, kulenyana, u kokodza bogisi li lemelaño, nz			X						
	● U imba nyimbo dza mvelele hu tshi shumiswa u tshimbidza muvhili nga ndila yo teaho na nyedziselo. DBE WB pg.10					X				
	● U shumisa zwileluwaho zwi re hone zwi tshi katela na tshenzhemo yo dweleaho mułani wa hañu na tshitshavhani sa, “vhutambo ha mabebo”, “mitambo”, nz								X	
	● U tamba jitambwa: u vhumba zwitiori zwa mitaladzi i si gathi.									X
	MITAMBO NA ZWIKILI ZWA VHUŠIKI									
<p>Kha hu shumiswe tshikhala tshine vha vha natsho kha zwidulo zwavho kana tshikhala tsho dzudzanywaho nn̄a ho talwaho zwi no vhonala (mitalo i nga taliwa kha tharamiki – vhana vha nga mona lwa 7 kana lwa 8 nga tshifhinga tshithihi zwi bva kha nomboro ya mitalo- Arali hu sina tshikhala, ni songo ita nyaya musudzuluwo</p> <p>ZWIDODOMBEDZWA IZWI NDI ZWA NDEME KHA U TIKEDZA MUHUMBULO –MATSHILISANO A MUHUMBULO, THIKHEDZO YA VHUPFIWA NA VHUVHA.</p>										
	● U dudedza zwipiða zwa muvhili sa, “u lidza piano”, “u t̄amba muvhili”, “u zuza maði, n.z”	X	X			X				
	● Vhupo ho tsiredzeaho: u wana fhethu hau: masia, fhethu, tsini na,	X								

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	murahu ha, nga phanda ha, ntha ha [Divhamaiipfi ya Mbalo] kha vha shumise saga la nawa kana bola yo itwaho nga mabammbiri. ● Vhupo ho tsireledzeaho: u wana vhuimo hau na u kovhekana tshikhala hu si na u kuðana.										
	● U tshimbida muvhili nga u sudzuluwa: u tshimbila, u tamba khadi na u gidima u tshi ya phanda na murahu- tshikhala tsha iwe mune.		X			X		X			
	● Hu si na musudzuluwo: u kotha magona, u ita tshitendeledzi nga zwiendanungo shaða na tshanda.				X						
	● U dudedza ipfi:ndowe-ndowe dza u fema na mitambo ya vhusiki sa u dzima makhandela,n.z. Luimbo: Thoho thukhu thanu DBE WB pg 10			X			X		X		X
	● U divha muvhili nga u tandula tshikhala na sia sa, fhasi, murahu, ntha, u shumisa mivhili kana zwikhakhisi.	X	X								
	● U ima kha mutevhetsindo hu tshi tevhelwa tshanduko ya luvhilo, hu tshi vhandiwa zwanda kana u tshimbila nga tshifhinga kha muzika, sa musi u tshi tshimbila			X			X			X	

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

NG UD O YA NY ON YO LO SO	nga n̄na-n̄na, u fhufha nga mbili-mbili. DBE WB pg.3											
	● U xuxudza muvhili na u awela: tsumbo; u ḥokisa khandela, ' u xisa bałoni'	X	X			X			X			
	U LINGA HU SI HA FOMAŁA	<ul style="list-style-type: none"> Nyito dzi tea u lavheleswa na u lingiwa nga tshifhinga tsha ngudo dza ḫuvha na ḫuvha kha Zwikili zwa Vhutshilo. Vha dovhe hafhu u dzhiele nzhele zwikili zwo bveledzwaho na u koneswaho zwa luambo lwa hayani na mbalo. Kha vha vhone uri vhagudi vha ḥewa zwikhala zwa u sumbedza zwikili izwi nga u tou ita. Izwi zwi tea u itwa lu si lwa fomałla nahone zwi sa imi. 										
	U LINGA HA TSHIKOLONI:	<p>KHA VHA SEDZE KHA GAIDI YA DBE YA SBA</p> 										

NG UD O YA NY ON YO LO SO	THEMO 1 MAĐUVHA 45	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
	THOHO DZA CAPS :	NGUDO YA U RANGELA/ MUTHEO NDIVHO	NGUDO YA U RANGELA/ MUTHEO NDIVHO	NNE	NNE	TSHIKOLO NI	TSHIKOLONI	MADZEMA AVHUDI	MADZEMA AVHUDI	MUTSHO	MUTSHO
	ZWIKILI: HUMBULANI u ita nyito dzi no	<p>U TAMBA NDI MAITELE A TSIKO ANE VHAGUDI VHA GUDA KHA MIᬁWAHA NA TSHIIMO TSHA NYALUWO. U TAMBA HU SONGO LITSHIWA.</p> <p>U ḫhogomela maimo a zwikhala .</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyito dzo khwiniswa uri hu ḫhogomelwe maimo a zwikhala. 									

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

bveledza Vhualangi ha mihumbulo, u shumisa muhumbulo, vhukoni na u dilanga.	<ul style="list-style-type: none"> Nyito dzi a dzudzanyelwa nyimele ya kiłasini – hune ha vha na u dalesa ha vhana- tendelani vhana u vha na vhuimo ha tshikhala nn̄da ha kiłasini. Nyito dza musudzuluwo dzi nga itiwa musi vhana vha tshi khou tshimbila nga ngomu kana nga nn̄da ha kiłasi nga matsheloni kana hanefha vhukati. U sumbedza nga ndila yo tsireledzeaho musi u tshi khou tevhela ndaela dza u sudzuluwa. Kha vha vhe na vhułanzi ha uri ngudo ya minetse dza 15 u swika 20- dzi na nyito dzi tevhelaho: U dudedza muvhili, zwa vhut hogwa na u netulusa muvhili. Vha nga Łanganyisa dziñwe nyito dza u dudedza muvhili, nyito dza vhusiki dza musi hu na musudzuluwo na musi hu si na musudzuluwona zwikili zwa Ngudo ya Nyonyoloso/PE. Arali vha na fhethu ho Łandavhuwaho, vha nga engedza tshifhinga. Kha vha tendele vhagudi vha shumise zwishumiswa zwavho kana vha nga shumisa zwishumiswa zwa zwigwada nga mađuvha o fhambanaho vha tshi itela u sanithaiza. Zwishumiswa zwothe zwi tea u Łanzwiwa tshifhinga tshothe zwi tshi fhedza u shuma (litha 1 ya mađi na lebula khulwane 5 dza jiki) <p>KHA VHA DZHIELE NZHELE, NAHO NYITO DZO RANDELWA NGA VHEGE, VHA NGA SHANDUKISA NYITO ZWI TSHI YA NGA THODEA DZAVHO/ KANA KUPFESESELE</p>
---	---

MUSUDZULUWO

Hedzi nyito dzi tea u itwa fhethu he dza randelwa hone. Arali hu si na fhethu ho linganaho, **hu fanewa u shumiwa nga zwigwanda zwiłuku KANA vha shandukise nyito** (U thogomelwa ha maga a Khovid 19)

KUTSHIMBILELE NA U ONYOLOSA MISIPHA MIHULWANE NA YA NDEME INE YA VHA NA VHUT HOGWA KHA U DZULA ŁAFULANI NA KHA THOVHO. ZWI DOVHA HAFHU ZWA NEA VHUPFIWA HA VHUVHA.

• U shavha shavha na u tshimbila nga ndila/ masia o fhambanaho	X			X			X			X
• Mitambo ya u shavhana/ tila u tshi mona na zwikitili hu tshi shandukiswa masia					X					
• U shumisa zwipfi: u		X								

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	thetshelesa – u thetshelesa ndaela u tshi khou mona mona										
MUTEVHETSINDO (kha vha thogomele tshikhala- vhushaka ha vhukule) U fhufha zwidanga. Nwana muthihi nga tshifhinga tshithihi – kha vha sanithaize zwifaro zwa thambo											
• U thamuwa kha zwidanga				X							
• U fhufha khadi										X	
• U imba zwidade hu tshi khou itwa nyito nga muvhili			X					X			
NDINGANYELO Hu na vhulavhelesi ho khwathaho - nwana muthihi nga tshifhinga tshawe (kha vha ole zwibuloko zwo vhalaho u itela uri vhana vha 5 vha ite nyito nga khathihi vha lavhelese u siana ha tshikhala vhukati ngeno vharwe vho dzula nga muduba vho lindela tshifhinga tshavho tshi tshi swika)											
• Mitambo ya u shavhana u mona na zwickili hu tshi shandukiswa masia						X					
• U tshimbila u sa wi fhetu ho linganelaho fhasi u tshi ya							X				X

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	masia o fhambanaho										
U LINGANYISA (kha tshidulo kana nnda fhethu ho dzudzanywaho ho vuleaho)											
● Nyito nga u shumisa lurumbu lune u si lu shumisese [ND] – u fhufha u tshi shumisa mulenzhe u songo doweleaho, u gavha bege yau ya ḥawa nga NB.tshanda, mulenzhe, n.z.										x	
ZWIPOTSO NA MITAMBO Vha nga engedza mitambo yavho											
● Mitambo ya musudzuluwo khontseputi ya saizi, vhukule, tshikhala na vhunzhi ho katelwaho		x							x		
ZWISHUMISWA Kha vha di ḥodele	● Kha vha shumise mabodelo o penndwaho a kholodiringi a si naho tshithu o dadzwa nga muṭavha sa zwa u kala/ khounu ● Khadi ya u fhufha –bege dza mapuṭasitiki a pick and pay dzo petwa dza ndapfu ● Masaga a ḥawa – zwikwea zwituku zwo rungwa zwa dadzwa nga malungu, ḥawa, n.z. – zwo leluwa na u langea u shumisa masaga a ḥawa – bola dzo itwaho hayani-guranna yo putelwa ya ita tshipulumbu ya khavariwa nga seṭotheiphi										

Annual Teaching Plan: LIFE SKILLS

	<ul style="list-style-type: none">• Bimu ya ndinganyelo - zwidina zwo putelwa nga labi; zwibuloko zwo putelwa nga labi, n.z.
U LINGA HU SI HA FOMAŁA	<ul style="list-style-type: none">• Nyito dzi tea u lavheleswa na u lingiwa nga tshifhinga tsha ngudo dza ḋuvha na ḋuvha kha Zwikili zwa Vhutshilo. Vha dovhe hafhu u dzhiela nzhele zwikili zwo bveledzwaho na u koneswa zwa luambo lwa hayani na mbalo.• Kha vha vhone uri vhagudi vha ḡewa zwikhala zwa u sumbedza zwikili izwi nga u tou ita.• Izwi zwi tea u itwa lu si lwa fomałla nahone zwi sa imi.
U LINGA HA TSHIKOLONI: SBA	KHA VHA SEDZE KHA GAIDI YA DBE YA U LINGA HA TSHIKOLONI